Učiliště na německý způsob

Školství nedokáže uspokojit poptávku po kvalitních zaměstnancích. Podniky pomalu zavádějí německý model, **kombinující teorii a praxi**

PRAHA Rčení o zlatých českých ručičkách podle průmyslníků už téměř neplatí. Praktické znalosti absolventů českých středních škol a učilišť jsou nevalné, školy nenabízejí obory, po kterých je poptávka.

Zaměstnavatele už nebaví čekat, než situaci vyřeší vláda, a snaží se po vzoru Německa sami přejít na model takzvaného duálního vzdělávání. Jeho smyslem je, že učni docházejí na praxi přímo do firem a za práci jsou také ohodnoceni. Německo má i díky tomu jednu z nejnižších nezaměstnaností mezi mladými v Evropě. Podobně to až do 90. let fungovalo v Česku.

Část firem se školami spolupracuje i nyní, jiné, jako Škoda Auto, Bosch či Třinecké železárny, si zřídily školy vlastní. Nejnověji přišel s vlastní iniciativou Svaz průmyslu a dopravy v čele s viceprezidentem Pavlem Juříčkem. Jeho snahou je v každém kraji zřídit minimálně dvě školy, které by fungovaly podle německého vzoru na bázi duálního systému.

Juříček projekt dojednal ještě s bývalým ministrem školství Josefem Dobešem. „S novým vedením jsem se ještě nesetkal, ale projekt je schválený, takže doufáme, že se to nastartuje prvního září," popsal Juříček. Projekt bude financován z evropských peněz a praktickou část výuky by platily samy firmy. Počítá se také s tím, že by učni za praxi dostávali i kapesné.

Spojení školy a průmyslu ovšem naráží v praxi na řadu legislativních a byrokratických překážek.

Podle Drahoslava Matonohy, ředitele Střední technické školy Zelený pruh v Praze, která posílá své žáky na praxi do společnosti Metrostav, patří mezi takové například absence takzvané učňovské smlouvy, kterou by mohl podnik se žákem uzavřít. „Jako jedna z mála zemí nemáme učňovskou smlouvu. Vztah tak nelze navázat přímo, ale musí se to složitě obcházet smlouvou s odloženým nástupem," vysvětluje Matonoha.

Mezi další překážky patří například povinnost příliš častých zdravotních prohlídek, které v podstatě znemožňují plynulou firemní praxi. Problémem také je, že výdaje na vzdělání nejsou daňově uznatelné. Zákon sice nově umožňuje firmám odečíst si za podporu studenta 2 000 korun, vzdělání však stojí mnohem více. „Učeň nás za čtyři roky stojí čtyři miliony korun," srovnává nepoměr Pavel Roman, šéf komunikace společnosti Robert Bosch odbytová.

Ulehčit by firmám mohly změny zákona o dani z příjmu. Ty zvyšují možnost odpočtu z poskytnutých darů od daně právnických osob z pěti na deset procent. Podle mluvčího ministerstva financí Ondřeje Jakoba by „dary" mohly směřovat i do odborného školství. Novinka by mohla začít platit od roku 2014.

Kvůli nedostatečné kvalifikaci českých absolventů odeslalo včera pětatřicet firem sdružených v Česko-německé obchodní a průmyslové komoře otevřený dopis vládě, aby začala neutěšenou situaci řešit.

Mezi podepsanými jsou i významní zaměstnavatelé jako Škoda Auto, Siemens či Robert Bosch. Pro začátek požadují po vládě alespoň vznik pracovní skupiny, která by se problémem zabývala.

„Nikdo nečeká, že lidé při nástupu do firmy hned vše umí, nemůžeme ale suplovat roli škol," kritizuje nízkou úroveň praxe na českých školách Roman.

To se týká i vysokoškoláků. Podle Romana nemůže Bosch najít dostatek inženýrů už ani na Slovensku a poohlíží se v Polsku či ve Španělsku.

Jan Brož

Počet odborných škol

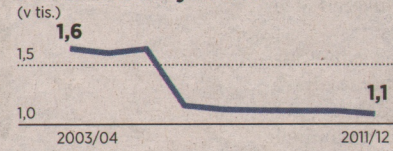

Počet učňů

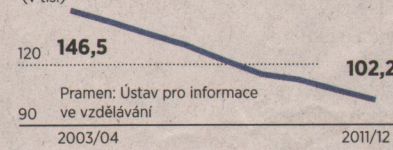

Pramen: Ústav pro informace ve vzdělávání
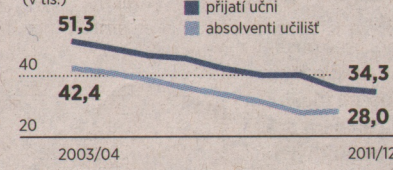
Nově přijatí a absolventi